PROVINCIE FLEVOLAND

Landbouw en Ruimtelijke keuzes - Krijn Poppe

Commissie RND 6 juli 2022

Inhoudsopgave

A. Landbouw in transitie – van pioniers in Flevoland naar boeren in de Randstad
- 2 uitdagingen voor provinciaal beleid

B. Resultaten AER Flevoland – van en voor het gebied
- Nationaal Programma Landelijk Gebied – ontwerp het Flevoland van 2040
- Ontwikkel innovatieprogramma's – follow-up van zes AER-adviezen.

A

Landbouw in transitie – Pioniers in Flevoland worden boeren in de Randstad met een structuur als het oude land

Het huidige landbouwsysteem staat onder druk:

- Optimale bedrijfsgrootte blijft sterk toenemen, deel van de grond gaat naar andere bestemmingen, concurrentie om schaarse ruimte neemt toe.
  - Van 88,000 ha naar 75,000 ha landbouw
  - Van 1800 boeren naar 1000 boeren via natuurlijk verloop
  - 300 boeren met 250 ha traditionele akkerbouw hebben 75,000 ha nodig
- Dus uitdaging voor provinciebestuur:
  - Wellicht passen woningbouw, bossen, energiewinning, bedrijventerreinen beter op de zandgronden elders, maar grotendeels zal het ingepast moeten worden
  - Er zal een constante spanning bestaan tussen de landhonger van boeren, resp. de bij gebrek aan grond verdergaande intensivering en de eisen van milieu en landschap.

AER FLEVOLAND
AGRO EXPERT RAAD

Ruimteclaims

RES energie

Zon

status ontwikkeling

- 3. Ontwerp
- 4. Vaststelling
- 6. Bouw/installatie
- 7. In Bedrijf

Wind

- Windenergie Flevoland(Turbines)
- Plaatsingszones
- Projectgebied

Warmte

- Restwarmte uit industrie
- Restwarmte van datacentra
- Wijken met warmteleidingen

Geplande woningbouw

- Zoekrichting
- Zoekrichting buiten gemeentegrens
- in ontwikkeling
- toekomstige uitbreiding
- Uitloop_stedelijk_gebied
- Bedrijventerrein
- Stedelijk gebied
- Zoekrichting (Omgevingsprogramma Flevoland)
- Glastuinbouw

PROVINCIE FLEVOLAND | 220004 | GEO | 24062022

Natuur

- Natuurnetwerk Nederland (NNN)
- Zoekgebieden nieuw bos
- trace zuiderzeelijn

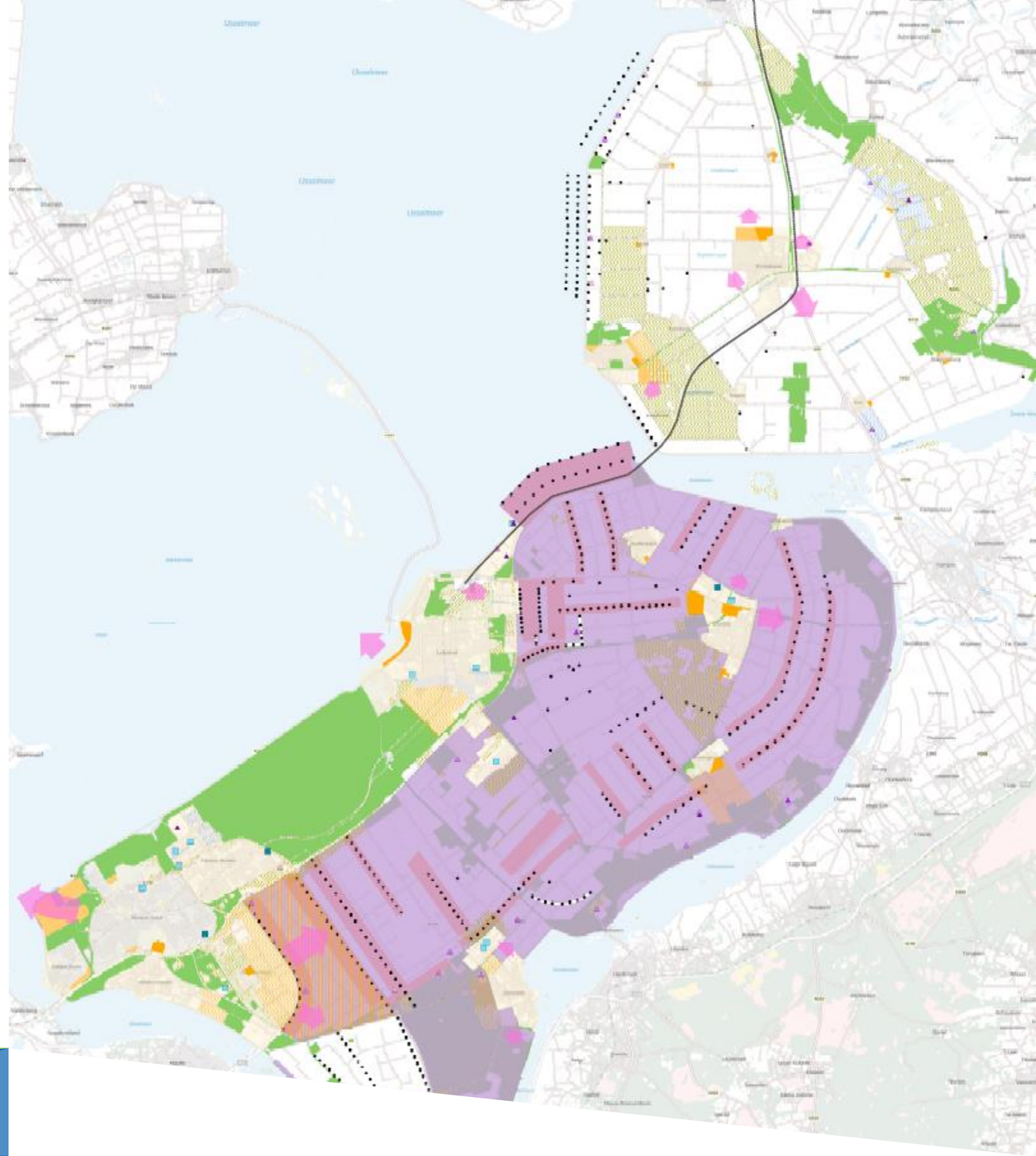

Uitdagingen

Verzilting van grondwater
Diepte onder maaiveld
(1000 mg/l Chloride-grens)

- 0 - 5 m
- 5 - 10 m
- 10 - 25 m
- 25 - 50 m
- 50 - 100 m
- > 100 m

Droogtelegging
Huidige droogtelegging

- > 110 cm

Bodemdaling 2050

- bodemdaling gebieden > 40 cm

Kaderrichtlijn water
Ecologische beoordeling van de KRW
Oppervlaktewaterlichamen in Flevoland
(NL37) voor 2020

OORDEEL

- matig
- slecht

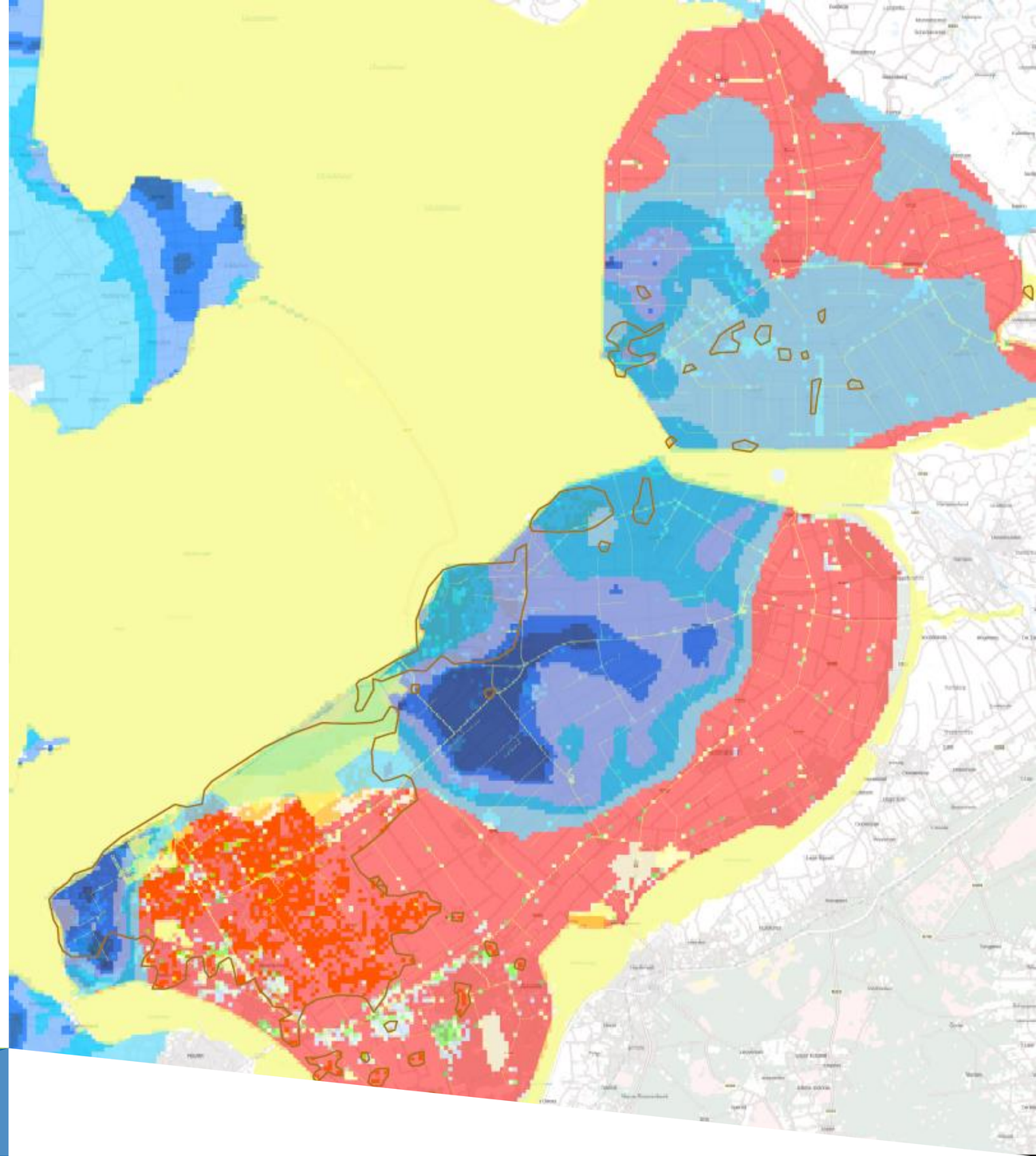

Ruimtelijke ordening: hou rekening met meer en minder gunstige landbouwomstandigheden, maar meer ook niet

- Er lijkt bv. een strook rond de Hoge Vaart en tussen de Vaarten in O. en Z. Flevoland landbouwkundig aantrekkelijk (minder verzilting, ZW wind), maar:
- toekomstige eisen lastig voorspelbaar
- ook de andere gronden zijn prima landbouwgronden ook al zijn tzt wellicht soms andere teelten gewenst
- pas dus op voor stigma's of schaduwwerking door iets als 'agrarische hoofdstructuur' te benoemen in de hoop het Nauurnetwerk tegenwicht te bieden.
- Maar het zou ook niet slim zijn agrarische condities te negeren bij plannen van bossen of woningen.

AER FLEVOLAND
AGRO EXPERT RAAD

B

AER: nog 15x zaaien - Flevoland op weg naar 2040

Dus aan de slag met de uitdagingen van Flevoland

- Uit de adviezen blijkt dat er op verschillende terreinen een gezamenlijke inzet nodig is om de sector toekomstbestendig te maken.
- Een aantal van de adviezen heeft een ruimtelijke component en houdt keuzes in over wat in 2040 waar kan, gezien ontwikkelingen als bodemdaling en klimaatverandering.
- Een aantal biedt mogelijk ook oplossingen voor ruimtelijke knelpunten (biodiversiteit verweven (windsingels, erven, sloten incl. slootbodems, wegbermen) in plaats van scheiden?. Zonneenergie op daken in plaats van op kavels)

B 2040 verkennen: (1) Ruimtelijke claims helder op de kaart

De AER ziet twee te ontwikkelen hoofdlijnen richting 2040 en voor NPLG voorstel:

1. Krijg zo snel mogelijk de ruimtelijke claims (inclusief milieueisen voor gebruik van bepaalde gronden) **duidelijk**, zet deze op kaart tot op kavelniveau en trek consequenties door naar omgevingsvergunningen (omgevingsvisie en omgevingsplan). Langdurige onzekerheid werkt verlammend en leidt tot speculatie.

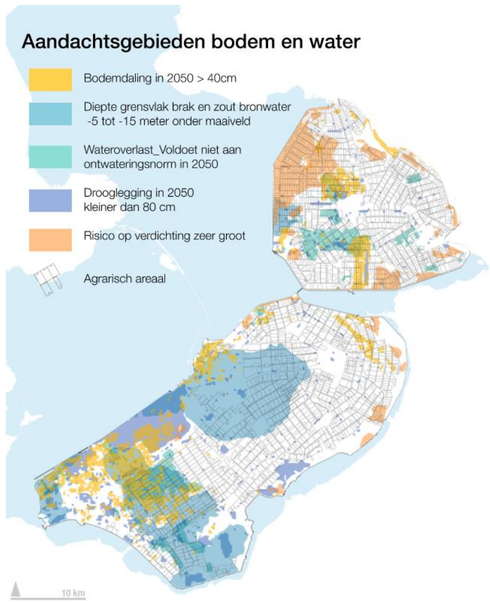

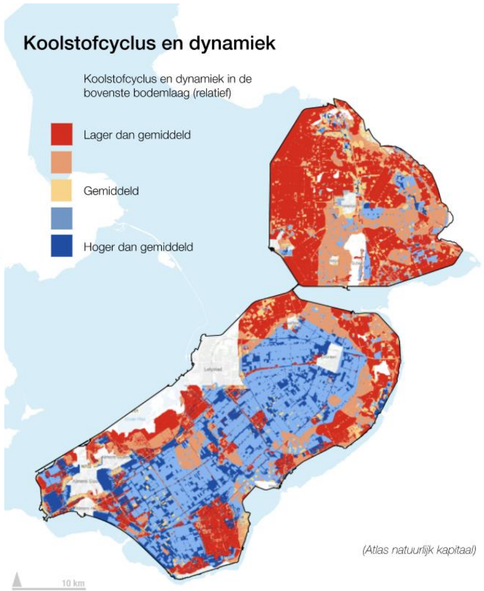

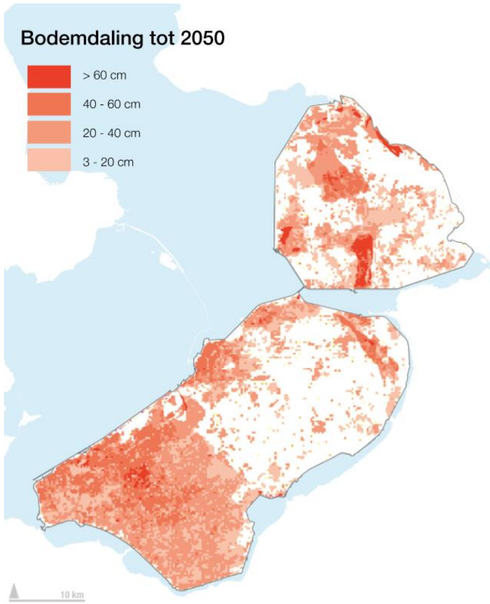

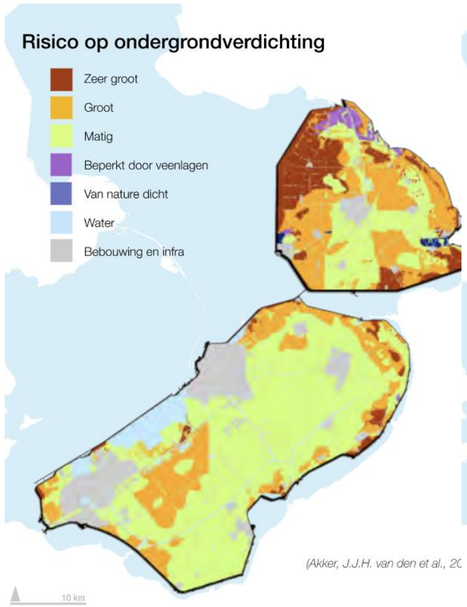

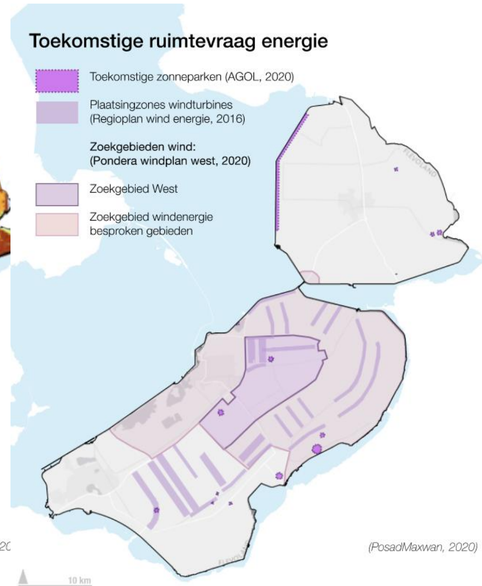

AER FLEVOLAND
AGRO EXPERT RAAD

A

2040 verkennen: (2) innovatieprogramma's

- Innovatie, differentiatie en variatie nodig om economisch resultaat verder te verbeteren.
- Kansen want ook de consument vraagt om verandering.

Flevoland kan niet zonder collectieve toekomstverkenning en enige vorm van 'planning' als kader.

Drie sporen innovatieprogramma:

a) Bodem, klimaat/water en biodiversiteit

b) Flevoland Randstad-land

c) Digitalisering op orde

AER FLEVOLAND
AGRO EXPERT RAAD

A. Klimaatadaptatie, water, bodem en biodiversiteit

Advies 2. Klimaatadaptatie en water

- Bewustwording en kennisverspreiding
- Knikpuntanalyse updaten
- Pilot met betrokken boeren en onderzoek in ‘problematische gebieden’

Advies 3. Bodem

- Integrale bodemkennis nodig
- meten en monitoring bij precisielandbouw
- aandacht voor het verlies aan bodemdiversiteit,
- praktijknetwerken bevorderen en verbreden
- Met grondeigenaren en ketenpartijen een gezamenlijke ‘routekaart’ ontwikkelen

Advies 4. Biodiversiteit:

- Kennis over biodiversiteit bevorderende teeltsystemen
- Monitoring voortgang toename van biodiversiteit en het effect daarvan Samenwerking door gebieds-partijen bij biodiversiteit bevorderende maatregelen
- Technologieontwikkeling die nieuwe teeltsystemen nodig hebben

B en C: Relatie stad/platteland, digitalisering en internationalisering

Advies 1. Stad en platteland:

- Meer aandacht voor de relatie tussen landbouw en consumptie in de steden
- Meer diversiteit en circulariteit (in ketens)
- Thema duurzame voeding-levensstijl-gezondheid als aangrijpingspunt voor (gecombineerd) stedelijk voedselbeleid en het provinciale plattelandsbeleid

Advies 5. Digitalisering:

- ontwikkeling en het beproeven van nieuwe technische apparaten
- een groep boeren die een organisatiestructuur opzet die garanties geeft rond het beheer van hun data
- In ketens samenwerken in realiseren van geïntegreerd dashboard voor boeren
- aandacht voor de rol van data in communicatie tussen boer en consument

Advies 6. Internationalisering:

- *Helping the world to feed itself*
- Verbeter de zichtbaarheid van het Flevolandse agribusiness-complex
- Breng in kaart wat nodig is om platformen in het buitenland neer te zetten
- Human capital agenda
- Onorthodoxe wervingscampagnes (proeftuin als imago)

Hoe verder?

A. Provincie moet aan de slag met NPLG: RO en innovatie

- Potentieel belangrijke financieringsbron
- Zorgvuldige gebiedsprocessen, niet alleen stikstof, niet alleen milieu (KRW, CO2) maar juist ook autonome processen als bodemdaling, verzilting, nieuwe techniek.

B. Realiseer innovatieprogramma's in pilots

- Collectieve toekomstverkenning in AER afgerond
- Ga met boeren in praktijknetwerken (als ABW) aan de slag.
- Installeer een Agro Actie Raad (triple helix, 3 polders)